

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец април 2020 г.**

Общият брой нотификации за месец **април 2020 г.** е 182. Сигналите в категория храни са най-много – 169, за фуражите – 4, а за материалите в контакт с храни – 9 (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи:
храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – 54 нотификации,
които се разпределят в следните категории:

Птиче месо и продукти от птиче месо – 14 нотификации:
Salmonella enterica ser. Enteritidis в замразени пилешки бутчета от Полша (4), в замразено пилешко месо от Полша (2), в замразени пилешки филета също от Полша (2), в охладено пуешко месо от Франция, в замразени пилешки четвъртини от Полша и в замразени задни пилешки четвъртини също от Полша; *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразени и осолени пилешки гърди и крака от Унгария; **следи от горчица** в замразени,

пригответени пилешки хапки от Тайланд и *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в охладено пуешко месо от Полша.

Риба и рибни продукти – 7 нотификации: *Listeria monocytogenes* в замразена пушена пъстърва от Полша и в охладена пушена съомга от Обединеното кралство; **живак** в замразена акула от Испания и в замразени парчета от риба марлин от Индия; **кадмий** в замразен скат от Холандия и в замразена риба тон от Сенегал и **хлорат** в замразена риба пангасиус от Виетнам.

Готови ястия и закуски – 6 нотификации: *Listeria monocytogenes* в салата от зеленчуци, хапки, крем, яйца и пушена съомга от Франция; **неправилно етикетирание (непълнен списък със съставки като алергените не са отбелязани)** на хумус и айоли от Швеция; **високи нива на акриламид и неправилно етикетирание (алергените не са подчертани)** в картофен чипс и **следи от мляко** в овкусен картофен чипс от Латвия; **чужди тела (пластмасови частици)** в ролца от пица от Германия; *Bacillus cereus* в охладено ястие от телешко месо от Австрия и **недекларирана млечна съставка** в пролетни ролца от Обединеното кралство.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: **наличие на неразрешената субстанция тетрахидроканабинол (THC)** в CBD чай от коноп от Австрия; **високи нива на витамин B6** в хранителна добавка от Обединеното кралство; **наличие на опасната съставка *Ptychopetalum spp.*** в хранителна добавка от Холандия, Германия, Франция и Австрия; **наличие на неразрешената субстанция 1,3-диметиламин (DMAA)** и **наличие на забранената субстанция йохимбин** и на неразрешената нова хранителна съставка агматинов сулфат в хранителна добавка от САЩ и **наличие на неразрешената субстанция аванафил** в хранителна добавка от Китай.

Плодове и зеленчуци – 4 нотификации: **охратоксин А** в сушени смокини от Испания и от Турция; **афлатоксини** в сушени смокини от Испания и **пенконазол, триадименол, тиофанат-метил, миклобутанил** и **наличие на неразрешената субстанция карбендазим** в консервирани лозови листа от Йордания.

Зърнени и тестени изделия – 3 нотификации: фумонизини в царевично брашно от Италия; **недекларирани бадеми** в пандишпан от Холандия и **глицидилови естери** в ягодова торта от Тайван.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: *Salmonella* в охладен бекон в марината от Естония; потенциално патогенна *Escherichia coli* в нарязани пеперони от Германия и **хранителен взрив по подозрение, че е предизвикан от *Salmonella*** в охладена вакуум пакетирана нарязана свинска плешка от Испания.

Билки и подправки – 2 нотификации: **пиролизидинови алкалоиди** в подправки от Турция, България и в счукан кимион от Турция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации: **афлатоксини** в лешников продукт за мазане от Турция и **стъклени фрагменти** в семена от люцерна от Холандия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация: **сгрешен срок на годност (10.05.2060 вместо 17.04.2020)** на живи миди от Холандия.

Сладкарски изделия – 1 нотификация: **недеклариран сулфит** в какаово и портокалово блокче от Турция.

Мазнини и масла – 1 нотификация: **3-монохлор-1,2-пропандиол (3-MCPD)** и **наличие на глицидилови естери** в оризово олио от Италия.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: **миграция на меламина** от пластмасови чинии с неизвестен произход.

Мед и пчелно млечице – 1 нотификация: **наличие на забранената субстанция диметридазол** в мед от Белгия.

Сладоледи и десерти – 1 нотификация: **неразрешената субстанция Е 202** – калиев сорбат и **неразрешена пшеница** в пасти от Турция.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: *Listeria monocytogenes* в сирене от сурово мляко (Морбиер) от Франция.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: **недекларирани млечна съставка и соя** в газирана напитка с вкус на ягоди от Южна Корея.

През месец април 2020 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Полша с 12 нотификации,

следвана от Холандия и Турция с по 5 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСКАТ ВНОС - 60 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 25 нотификации: афлатоксини във фъстъци от Аржентина (3), от Индия (3), от САЩ (2) и от Китай, в шамфъстък от Турция и от САЩ; *Salmonella enterica ser. Livingstone* и *Salmonella enterica ser. Utrecht* в сусам от Индия; *Salmonella* и *Salmonella enterica ser. Adelaide* в сусам от Индия; *Salmonella enterica ser. Gaminara*, *Salmonella enterica ser. Halle*, *Salmonella enterica ser. Kisii*, *Salmonella enterica ser. Putten* и *Salmonella enterica ser. Singapore* в сусам от Судан; *Salmonella enterica ser. Benin*, *Salmonella enterica ser. Chester* и *Salmonella enterica ser. Elisabethville* в сусам от Нигерия; *Salmonella enterica ser. Kingabwa*, *Salmonella enterica ser. Garba* и *Salmonella enterica ser. Kisarawe* в сусам от Судан; *Salmonella enterica ser. Jalisco* в сусам от Судан; *Salmonella enterica ser. Gaminara* и *Salmonella enterica ser. Livingstone* в сусам от Судан; *Salmonella enterica ser. Livingstone*, *Salmonella enterica ser. Milwaukee* и *Salmonella enterica ser. Vleuten* в сусам от Судан; *Salmonella enterica ser. Amager* и *Salmonella enterica ser. Livingstone* в сусам от Судан; *Salmonella* в сусам от Нигерия и от Етиопия; **неразрешена нова храна лисичи ядки (*Euryale ferox*)** от Индия; **високи нива на цианид** в кайсиеви ядки от Турция.

Плодове и зеленчуци – 14 нотификации: **фостиазат** в чушки от Турция (4); **бромпропилат** в портокали от Израел (3); **пиридабен**, **ацетамиприд** и **етоксазол** в чушки от Турция; **пиридабен** в чушки от Турция; **афлатоксини** в сушени смокини от Турция; **прохлораз** в нарове от Турция; **липса на здравен сертификат и на сертифициран аналитичен доклад** за листа бетел от Индия; **лямбда-цихалотрин** и **цифлутрин** и **наличие на неразрешените субстанции амитраз и фипронил** в папая от Тайланд и **тебуконазол** в чушки от Турция.

Материали в контакт с храни – 5 нотификации: **миграция на меламина** от бамбукови чаши от Китай, от меламинов кухненски прибор от Китай и от меламинов комплект кухненски прибори от Китай; **миграция на**

формалдехид от меламинови чинии от Китай и **неразрешено пускане на пазара** на кухненски прибори направени от микс от бамбукови фибри, меламин и царевично нишесте също от Китай.

Билки и подправки – 3 нотификации: *Salmonella* в черен пипер от Бразилия; **афлатоксини** в цяло сушено червено чили от Индия и **афлатоксини и охратоксин А** в индийско орехче от Индонезия.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 3 нотификации: *Salmonella* в замразени, осолени пилешки гърди от Бразилия (3).

Сладкарски изделия – 2 нотификации: **високи нива на оцветител Е 124 - Понсо 4R / кохинилово червено А** в захарни изделия от Филипините и **неразрешено влагане на оцветител Е 127 – еритрозин** в шоколад с формата на яйце от Турция.

Фуражни суровини – 2 нотификации: *Salmonella* в рибно брашно от САЩ и слънчогледово къспе от Русия, **заразено с плесени**.

Зърнени и тестени изделия – 1 нотификация: **неразрешен генетично модифициран перлен ориз** от Китай.

Ракообразни и тестени изделия – 1 нотификация: **наличие на забранената субстанция нитрофуран** в замразени, сурови скариди от Индия.

Риба и рибни продукти – 1 нотификация: **кадмий** в замразена риба тон от Индонезия.

Хранителни добавки и ароматизанти – 1 нотификация: **липса на здравна марка** на гума гуар на прах от Индия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 1 нотификация: **шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в охладено, обезкостено говеждо месо от Бразилия.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: **неразрешено влагане на оцветител Е 110 – Сънсет Жълто FCF** в царевичен чипс с вкус на сирене от Филипините.

През месец април 2020 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната страна е Турция с 13 нотификации, следвани от Судан с 10 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 45

нотификации, които се разпределят в следните категории:

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 14 нотификации: 2,4-динитрофенол (DNP) продаван онлайн (10); наличие на неразрешената субстанция силденафил в хранителна добавка от САЩ (2); наличие на неразрешената субстанция 5-хидрокситриптофан (5-НТР) в хранителни добавки предлагани онлайн и високо ниво на олово в хранителна добавка от Молдова.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 13 нотификации: *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в охладени пилешки четвъртини от Полша (3), в охладени пилешки гърди от Полша (2), в охладени пилешки крила от Полша и в охладени пилешки филета от Полша; *Salmonella* в охладени пилешки четвъртини от Полша и охладени пилешки филета също от Полша; *Salmonella enterica ser. Infantis* в охладени пилешки четвъртини от Полша; *Salmonella enterica ser. Newport* в охладени пилешки четвъртини също от Полша и *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в пуешки шницел от Германия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 7 нотификации: неразрешено пускане на пазара на конско месо (добито от коне изключени от хранителната верига) от Полша (2); *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в охладено смляно свинско и говеждо месо от Полша; високи нива над допустимите стойности на дексаметазон в охладено вакуум пакетирано биволско месо от Италия; влошени органолептични характеристики и аномална миризма на агнешки бутчета от Нова Зеландия; охладени свински трупни половини от Обединеното кралство негодни за човешка консумация (хематоми, некроза и замърсявания с костно брашно и жлъчка) и *Salmonella enterica ser. Pankow* в агнешки черен дроб от Нова Зеландия.

Плодове и зеленчуци – 3 нотификации: наличие на неразрешената субстанция фенбутаинов оксид в мандарини от Турция; прохлораз, тиабендазол, фенвалерат, пириметанил, бупрофезин, хлорпирифосметил, ацетамиприд и пропиконазол и наличие на неразрешената субстанция фенбутаинов оксид в мандарини също от Турция и наличие на неразрешената субстанция ометоат в боб от Индия.

Зърнени и тестени изделия – 1 нотификация: наличие на неразрешената субстанция трициклазол в ориз басмати от Индия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: пластмасови частици в млечен шоколад от Франция.

Риба и рибни продукти – 1 нотификация: *Listeria monocytogenes* в охладени филета от риба треска с неизвестен произход.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на меламина от меламинави чинии от Китай.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: *Listeria monocytogenes* в охладено сирене от сурово мляко от Франция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация: афлатоксини в крем от лешници за мазане от Турция.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: афлатоксини във лешникова паста от Турция.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: високи нива на *Enterobacteriaceae* в кучешки играчки за дъвчене от Китай.

През месец април 2020 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната страна е Полша с 15 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 23 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Птиче месо и продукти от птиче месо – 6 нотификации: *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразени пилешки бутчета от Полша, в замразени пилешки четвъртини от бутчета от Полша и в замразени пилешки крака също от Полша; *Salmonella* в замразено пилешко месо от Полша и в замразени пилешки крака също от Полша и *Salmonella enterica ser. Newport* в замразени филета от пилешки гърди от Полша.

Зърнени и тестени изделия – 3 нотификации: свободни от глютен пици от Италия, заразени с плесени; деоксиниваленол в твърда пшеница от Италия; минерално масло в пшеница от Йордания.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: неразрешено пускане на пазара на конско месо от

Германия; затруднено проследяване на конско месо от Холандия и липса на етикетиране (липсва срок на годност) на нарязани колбаси от Обединеното кралство.

Риба и рибни продукти – 2 нотификации: хлорат в замразени филета от пангасиус с добавена вода от Виетнам (2).

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на меламина от чаши за пиене и чинии от Китай и миграция на формалдехид и меламина от бамбукови прибори за хранене от Франция.

Мляко и млечни продукти – 2 нотификации: сирене от Швеция, заразено с плесени и недекларирани овесени ядки в кисело мляко без лактоза от Финландия.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: арсен в замразени скариди от Сенегал.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация: наличие на неразрешената нова храна серациопептидаза (протеолитичен ензим, произведен от непатогенна ентеробактерия *Serratia sp.* E-15, сега известен като *Serratia marcescens* ATCC 21074) от Чехия.

Фуражни добавки – 1 нотификация: диоксини в меден хелат от Холандия.

Плодове и зеленчуци – 1 нотификация: чуждо тяло (пластмасови частици) в замразен спанак от Германия.

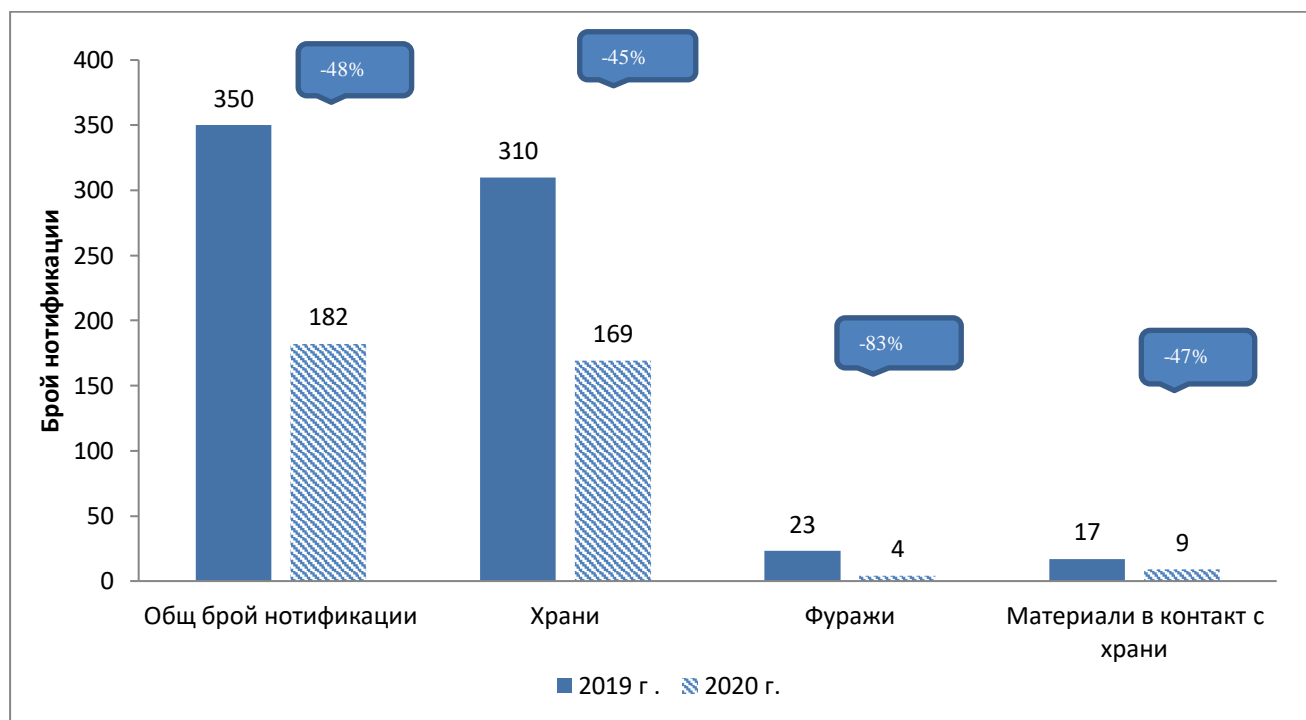
Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация: високи нива на *Enterobacteriaceae* в смялни бадеми от Германия.

През месец април 2020 г., при нотификациите за проследяване най-често нотифицираната страна е Полша с 6 нотификации, следвана от Германия с 3 нотификации.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през предходната година общо и по групи за **м. април 2019 г.** и **м. април 2020 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. **Запазва се тенденцията** най-много нотификации да са докладвани в групата на храните. **Понижение** се наблюдава при всички категории нотификации както следва: при общия брой нотификации с 48%; при храните с 45%; при фуражите с 83% и при материалите в контакт с храни с 47%.

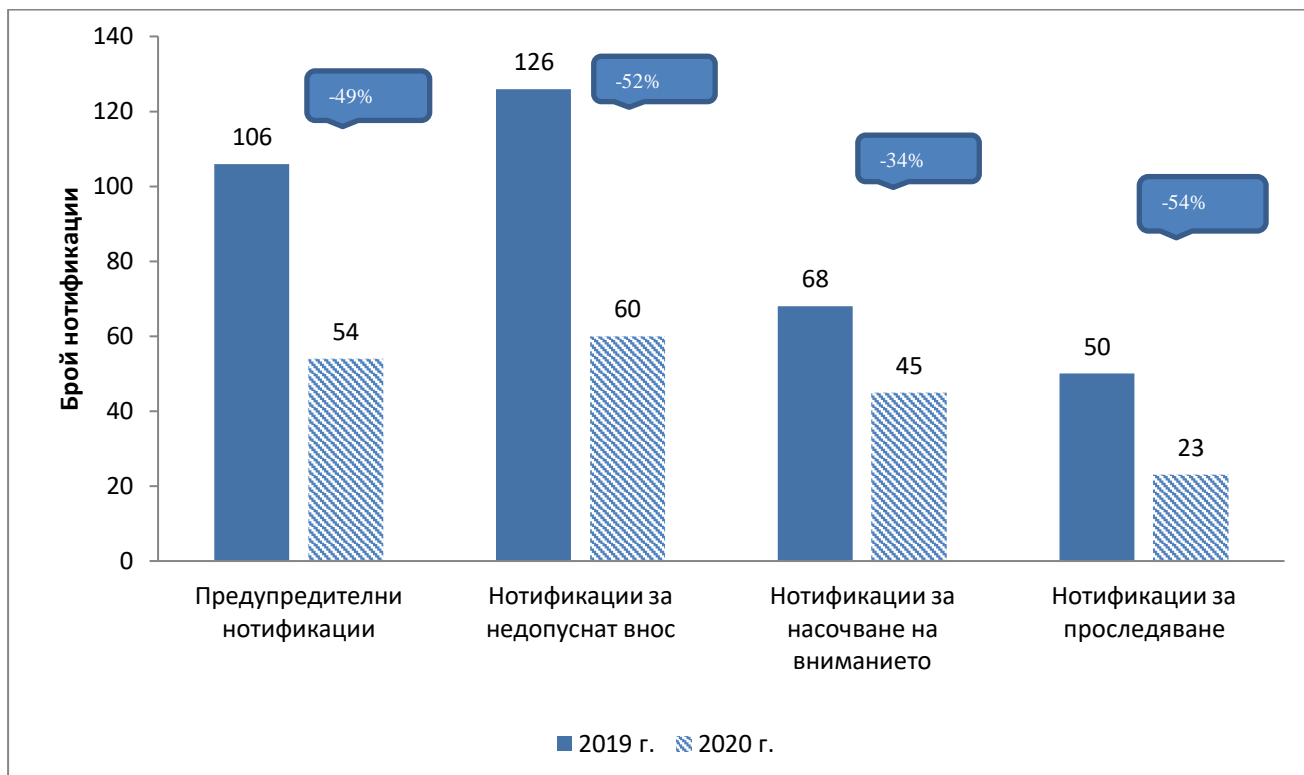
За месец април 2020 г. се наблюдава ясна тенденция на понижение при всички категории нотификации.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. април 2019 г. и м. април 2020 г.

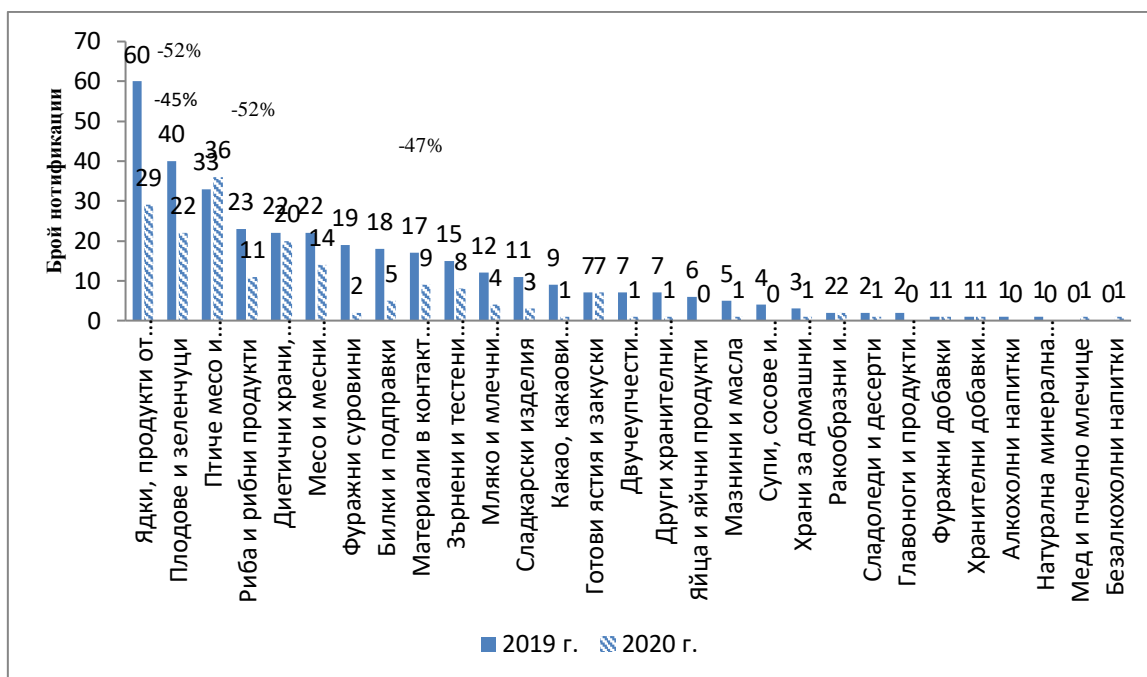
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по **ВИД**. Наблюдава се **понижение** при всички видове нотификации, както следва при предупредителните нотификации с 49%; при нотификациите за недопуснат внос с 52%; при нотификациите за насочване на вниманието с 34% и при нотификациите за проследяване с 54%.

За месец април 2020 г. се наблюдава ясна тенденция на понижение при всички видове нотификации.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

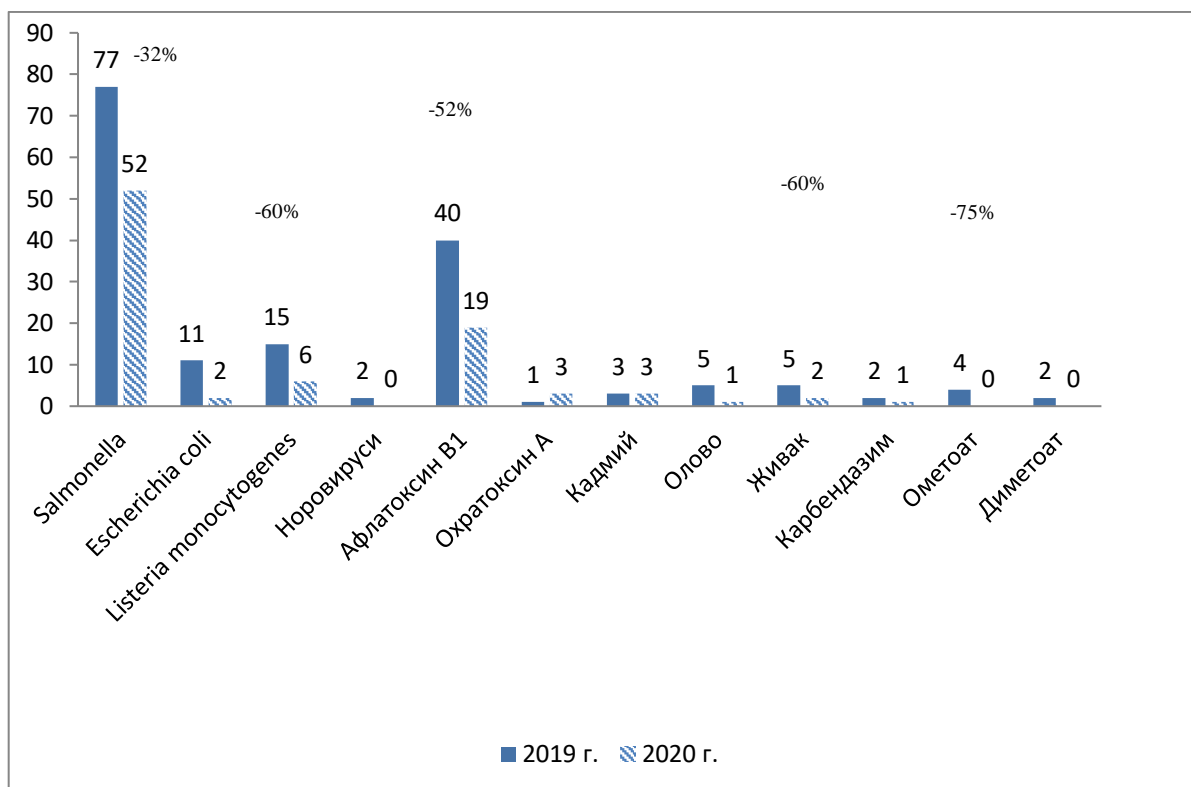
На *фиг. 4* са съпоставени данните за месец **април 2019 г. и април 2020 г.** според **категиите** продукти. **Понижение** се наблюдава, както следва при „Ядки, продукти от ядки и семена“ с 52%; при „Плодове и зеленчуци“ с 45%; при „Риба и рибни продукти“ с 52% и при „Материали в контакт с храни“ с 47%.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците април 2019 г. и април 2020 г., може да се направи извод, че има ясна тенденция на понижение при всички категории продукти.

На *фиг. 5* са показани някои от основните **причини** за нотифициране на храните и фуражите за месец **април 2019 г.** и **април 2020 г.** При патогенните микроорганизми се наблюдава **понижение** като при *Salmonella* достига 32%, а при *Listeria monocytogenes* достига 60%. При микотоксините се наблюдава **понижение** като при афлатоксин В1 достига 52%. При тежките метали също се наблюдава **понижение** като при живака достига 60%. При пестицидите се наблюдава **слабо понижение** като при препаратата ометоат достига 75%.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците април 2019 г. и април 2020 г. може да се направи извод, че има ясна тенденция на понижение при всички причини за нотифициране.

Приложение

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопуснат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис

младши експерт в Дирекция КРОКЦ

19.05.2020 г.

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056